

ปัญหาที่เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง : ศึกษา
เฉพาะกรณีประธานรัฐสภาเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีมีปัญหา
เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง
(กรณีพลเอก ศิริรินทร์ ฐปกล้า : คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545)



นางสาวนภา พัชรโกมล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6696-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROBLEMS ARISING FROM THE USE OF POWERS AND DUTIES OF SELECTIVE
COMMITTEE : CASE STUDY OF DECISION OF CONSTITUTIONAL COURT
NO.38/2545



Miss Napa Patcharakomol

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws
Faculty of Law

Chulalongkorn University
Academic Year 2004

ISBN 974-17-6696-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาที่เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการ
การเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีประธานรัฐสภาเสนอคำร้องต่อศาล
รัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง (กรณีพลเอก ศิริรินทร์
ฐูปกล้า : คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545)

โดย

นางสาวนภา พัทธโกมล

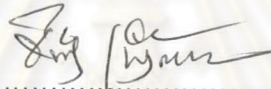
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

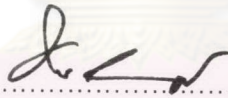
ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
การศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต



..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ เชื้อบุญชัย)

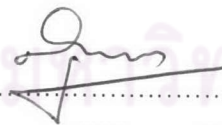
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์



..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.อมร จันทรมบูรณ์)



..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์)



..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นิติไกรพจน์)



..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์)

นภา พัชรโกมล : ปัญหาที่เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีประธานรัฐสภาเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง (กรณีพลเอก ศิริรินทร์ ฐูปกล้า : คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545) (PROBLEMS ARISING FROM THE USE OF POWERS AND DUTIES OF SELECTIVE COMMITTEE : CASE STUDY OF DECISION OF CONSTITUTIONAL COURT NO.38/2545.) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศ.ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์, 191 หน้า. ISBN 974-17-6696-3

ด้วยเหตุที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) กำหนดให้คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่สรรหาและเสนอชื่อบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้ง แต่เนื่องจากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาดังกล่าว มิได้บัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งไว้ จึงทำให้เกิดประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติขึ้นว่าคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่เพียงไร โดยในเวลาต่อมา ประเด็นปัญหาดังกล่าวก็ได้เข้าไปสู่การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ว่า คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการออกกฎ ระเบียบหรือดำเนินการอื่นเพื่อการปฏิบัติการตามหน้าที่สำเร็จลุล่วงได้หรือไม่เพียงใด และศึกษาถึงผลกระทบจากเหตุผลในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่า ก่อให้เกิดผลกระทบประการใดต่อหลักกฎหมาย และต่อความเป็นอิสระขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อที่จะศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นต่อไป

จากการศึกษาพบว่า เหตุผลของคำวินิจฉัยดังกล่าวกระทบต่อหลักกฎหมายในเรื่องเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่มีหลักว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจและหน้าที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเจาะจงอย่างชัดแจ้ง แต่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้วินิจฉัยทั้งที่ไม่ใช่กรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และยังกระทบต่อความเป็นอิสระขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญจะพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ การพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจึงเป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในเรื่องความเป็นอิสระขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคือข้อกฎหมายดังกล่าว ผู้เขียนจึงเสนอว่า ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งให้มีความชัดเจน มีหลักเกณฑ์วิธีการสรรหาที่เป็นหลักเกณฑ์กลาง และนำมาใช้กับกระบวนการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทุกองค์กร แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความของศาลรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะเรื่องกำหนดประเด็นการทำความวินิจฉัย อีกทั้งควรปรับเปลี่ยนอัตราส่วนที่มาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยเพิ่มอัตราส่วนของนักกฎหมายมหาชนให้มากขึ้นเป็นลำดับ

สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

.....
.....

4486080934 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : POWERS AND DUTIES / SELECTIVE COMMITTEE / CONSTITUTION

NAPA PATCHARAKOMOL : PROBLEMS ARISING FROM THE USE OF POWERS AND DUTIES OF SELECTIVE COMMITTEE : CASE STUDY OF DECISION OF CONSTITUTIONAL COURT NO.38/2545. THESIS ADVISOR : PROF.NANTAWAT BORAMANAND, Ph.D., 191 pp.ISBN 974-17-6696-3

The provisions of Constitution of Kingdom of Thailand B.E.2540 required Selective Committee in selection of Election Commissioners to be in charge of the consideration and selection persons who are most suitable to be Election Commissioners, for making nomination to the Senate. The provisions thereof, however, did not have details about the powers and duties of Selective Committee. This accordingly caused practical questions regarding the scope of use of such powers and duties. At last, those questions were raised to the adjudication of Constitutional Court.

This thesis is contemplative to studying the decision of Constitutional Court No.38/2545. The content of such Court's decision was about the use of powers and duties of Selective Committee in selection of Election Commissioners to decide whether the Committee was empowered by the Constitution to lay down regulations and making other necessary actions in order to achievement of duties. It's also contemplative to studying the impact of such Court's decision to the principles of law and to the impartiality of the Independent Organs under the Constitution. In addition, it's also contemplative to studying the solutions of existent problems.

It's found from the research that the reasons given by the Constitutional Court has affected the law principle of Jurisdiction. The competency of Constitutional Court is normally limited by the Constitution. In such case, the Constitutional Court received the motion submitted for decision though there's no any provision of the Constitution permitted to do so. The impartiality of the Commissioners has also been affected. The vacancy of Commissioners of Independent Organs under the Constitution shall be upon whatsoever provided by the Constitution only but the Constitutional Court did not comply with.

To solve existent problems, the solutions proposed by the author consists of (i) amendment of the provisions of the Constitution relating to the powers and duties of Selective Committee in selection of Election Commissioners, to more clarify, set fair procedure and apply to all Independent Organs under the Constitution; (ii) amendment of the rule of procedure of Constitutional Court, particularly in the settlement of point in decision making; and (iii) amendment of the professional ratio of persons to be appointed as Judges in Constitutional Court which should be more becoming from public lawyers.

Field of Study Laws
Academic Year 2004

Student's Signature *Napa Patcharakomol*
Advisor's Signature *Prof. Nantawat Boramanand*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาและความกรุณาอย่างยิ่งของ ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรรมานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้ทั้งคำปรึกษา วิทยานิพนธ์ คำแนะนำ ความช่วยเหลือ ตลอดจนความเอาใจใส่แก่ผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ เล่มนี้ด้วยดีเสมอมา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.อมร จันทสมบุญ ที่ได้เมตตารับเป็น ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นิติไกรพจน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาววงศ์ ที่ได้เมตตารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ของท่านอาจารย์ทั้งสามเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณมารดา คุณแม่จิราภา พัชรโกมล บิดา คุณพ่อวิจิตต์ พัชรโกมล ผู้ให้กำเนิดและเป็นที่รักอย่างยิ่งของผู้เขียน โดยเป็นผู้ที่ให้แรงบันดาลใจ ให้กำลังใจแก่ผู้เขียน ตลอดมา ขอขอบคุณสำหรับความรัก ความเมตตา ความห่วงใย ความสนับสนุนที่มีให้ผู้เขียน ตลอดมา ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ๆ ของผู้เขียนที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนตลอดมา และขอบคุณ คุณจุฑาธิป พัชรโกมล น้องที่น่ารักที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นมาได้

ผู้เขียนขอขอบคุณสำหรับความรัก ความห่วงใยและกำลังใจของคุณรัฐพล หอสินชัย ที่มี ให้แก่ผู้เขียนเสมอมา นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ เพื่อนกลุ่มเสื่อสี่แยก รหัส 38 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พี่ๆ เพื่อนๆ ในหมวดกฎหมายมหาชนทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา ขอขอบคุณคุณสุนันดา เอื้ออารักษ์ที่ให้ความช่วยเหลือเป็น เสมือนเลขาฯของเพื่อนๆ ขอขอบคุณคุณประกาศ สุวรรณจิตอารีย์ที่สละเวลาแปลบทคัดย่อเป็น ภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เขียนและขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมด ณ ที่นี้

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์และคุณค่าทางวิชาการประการใดแล้ว ผู้เขียน ขอขอบคุณความดีนี้ให้แก่บิดามารดาผู้เป็นที่รักยิ่งของผู้เขียน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ ความกรุณาต่อผู้เขียนเสมอมา และผู้เขียนขอสำนึกในพระคุณนี้ไว้ตลอดไป แต่หากวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใดแล้ว ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นภา พัชรโกมล

บทที่ 4 บทวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง.....84

4.1 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่.....84

4.1.1 สภาพข้อเท็จจริงและหลักกฎหมาย.....85

4.1.1.1 คุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้ง.....85

4.1.1.2 ขั้นตอนวิธีการในการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง.....88

4.1.1.3 อำนาจของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งในการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง.....89

4.1.2 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง.....91

4.1.2.1 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....91

4.1.2.2 คำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ.....92

(ก) ฝ่ายที่วินิจฉัยสอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....93

(ข) ฝ่ายที่วินิจฉัยแย้งกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....97

(ค) ฝ่ายที่ไม่วินิจฉัยในประเด็นนี้.....99

4.1.3 บทวิเคราะห์เหตุผลในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....100

4.2 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นว่า เมื่อการสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว จะต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่หรือไม่.....104

4.2.1 สภาพข้อเท็จจริงและหลักกฎหมาย.....104

4.2.1.1 การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้ง.....104

4.2.1.2 การสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่.....106

4.2.2 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่.....107

4.2.2.1 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....107

4.2.2.2	คำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ.....	109
	(ก) ฝ่ายที่วินิจฉัยสอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ...	109
	(ข) ฝ่ายที่วินิจฉัยแย้งกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....	112
	(ค) ฝ่ายที่ไม่วินิจฉัยในประเด็นนี้.....	112
4.2.3	บทวิเคราะห์เหตุผลในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ.....	113
4.3	ความสอดคล้องของคำวินิจฉัยกับคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย.....	116
4.3.1	ประเด็นที่ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย.....	116
4.3.2	การกำหนดประเด็นตามคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญ.....	118
4.4	อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตาม รัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง.....	124
4.4.1	อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด.....	125
4.4.2	การใช้อำนาจในการวินิจฉัยให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ พ้นจากตำแหน่งนอกจากที่รัฐธรรมนูญกำหนด.....	128

บทที่ 5 ผลกระทบอันเกิดจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 : บทสรุป

	และข้อเสนอแนะ.....	131
5.1	บทสรุป.....	132
5.1.1	บทสรุปข้อเท็จจริงและประเด็นปัญหาอันเกิดจากคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญที่ 38/2545.....	132
5.1.1.1	สรุปข้อเท็จจริงและประเด็นปัญหาในประเด็นที่ว่า การสรรหา กรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ของคณะกรรมการ สรรหากรรมการการเลือกตั้งขอด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่.....	133
5.1.1.2	สรุปข้อเท็จจริงและประเด็นปัญหาในประเด็นที่ว่า เมื่อการสรรหา กรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และ รอบที่ 7 ของคณะกรรมการ สรรหาฯ ไม่ขอด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว จะต้องมีการสรรหากรรมการ การเลือกตั้งใหม่หรือไม่.....	136
5.1.1.3	เปรียบเทียบประเด็นตามคำร้องและประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญ กำหนดในการวินิจฉัย.....	138
5.1.2	ผลกระทบอันเกิดจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545.....	142

5.1.2.1	ผลกระทบอันเกิดจากคำวินิจฉัยในประเด็นที่ว่า การสรรหากรรมการ การเลือกตั้งในรอบที่ 6 และ รอบที่ 7 ของคณะกรรมการสรรหา กรรมการการเลือกตั้งชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่.....	142
5.1.2.2	ผลกระทบอันเกิดจากคำวินิจฉัยในประเด็นที่ว่า เมื่อการสรรหา กรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ไม่ชอบด้วย รัฐธรรมนูญแล้ว จะต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่ หรือไม่.....	143
5.1.2.3	ความสอดคล้องของคำวินิจฉัยกับคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัย.....	144
5.1.2.4	การใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยให้ผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง.....	146
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	147
รายการอ้างอิง.....		154
ภาคผนวก.....		162
	ก. ความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 41 คน ที่เสนอต่อประธานรัฐสภาเพื่อ ขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการ การสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง.....	163
	ข. คำร้องของประธานรัฐสภาที่ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหา เกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) ของกระบวนการ สรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง.....	171
	ค. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545.....	176
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	191